

Natuurmonumenten Schenge 28 mei 2025

Inhoud

Aanleiding en doel	2
Ligging van de graslandstroken en PQ.....	5
Graslandstrook noord: oud grasland	6
Graslandstrook midden: afgegraven gedeelte	9
Graslandstrook zuid: top van het veld	12
PQ	15

Plantenwerkgroep KNNV de Bevelanden

Redactie Justus van den Berg

6 juni 2025

Aanleiding en doel

Natuurmonumenten heeft de plantenwerkgroep van de KNNV Bevelanden gevraagd om de ontwikkeling van het grasland in de Schenge te monitoren. Dit gebied is in 2024/25 heringericht, waarbij aan de noordzijde een strook van 30m breed is afgegraven. Daarbij is er een geleidelijke overgang van het midden van het perceel naar de lagergelegen kreek gemaakt.

Tegen de kreek aan ligt in het westelijke deel een strook hooiland, dat aan de noordzijde overgaat in een rietzone en vervolgens water. Deze strook heeft een breedte van 30 meter. Dit is de enige bron van graslandsoorten, omdat de rest van het gebied altijd akker is geweest.

De onderzoeksmethoden zijn:

- Streeplijst per km-hok van het gehele gebied. Het ligt in 2 kilometerhokken 49-393 en 40-393, met globaal elk een gelijke oppervlakte. Het oude grasland ligt in het westelijke hok;
- Afzonderlijke lijst van de 30 meter brede afgegraven zone;
- Graslandfasekartering. Dit doormiddel van het maken van een streeplijst van een gebied van 25 bij 25 meter. Dit onderverdeeld naar de zones waar verschillende graslandtypen (te verwachten) zijn:
 - o Noord: oud grasland;
 - o Midden: afgegraven deel (overgang van droog naar vochtig);
 - o Zuid: hoge rug (droog grasland).
- PQ's, met een maat van 4 bij 4 meter. Voorlopig alleen zinvol in het oude grasland.

Inventarisaties

Op 28 mei zijn de volgende inventarisaties uitgevoerd:

- globale indruk van het gebied, is de afgegraven zone in het veld herkenbaar?
- 3 vakken graslandkartering;
- PQ's oud grasland.

Grondverzet: 30 m noordelijk deel

Tabel 2-2: Hypothese en onderzoeksstrategie

Deellocatie	Oppervlakte (m ²)	Hypothese	Strategie	Motivatie
Te ontgraven gebied (onverdacht)	43.713	Onverdacht	ONV-GR-NL	Niet verdacht op basis van vooronderzoek.
Stort (verdacht)	1.645	Verdacht	VED-HE-NL	Verdacht op verontreiniging met asbest, zware metalen etc. als gevolg van uitlopers van de voormalige stortplaats.

Legenda

- Locatiecontour
- Voormalige stort Oude Zeedijk
- ▨ Stort (verdacht)
- Te ontgraven gebied (onverdacht)

Figuur 2: Verdachte en onverdachte deelgebieden

Nieuw ingericht deel Schenge

- bijhouden ontwikkeling vegetatie na afgraven (percelen 03D01 en 03D02)
- Aangrenzend hooiland mag ook bezocht worden (03B02).

Streeplijsten en PQ's zijn mogelijk maar kom ook vooral zelf met een voorstel.

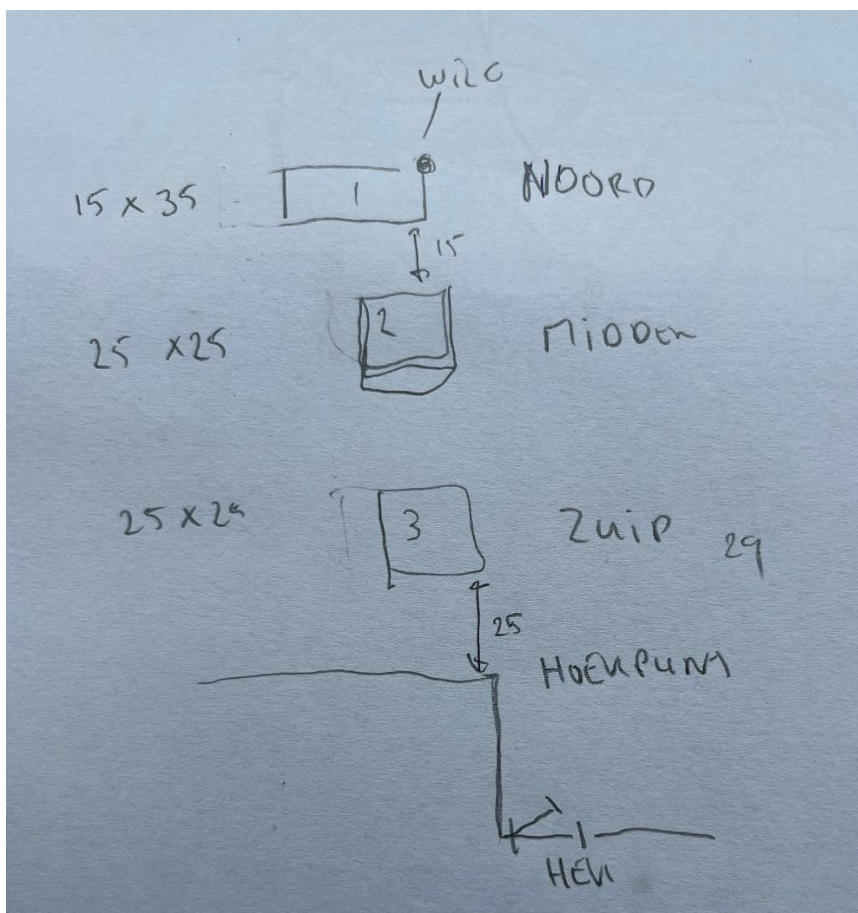

Ligging van de graslandstroken en PQ

De bedoeling is dat de graslandopnames herhaald gaan worden. Daarom is gekozen voor herkenbare locaties. In het zuidelijke deel, bij het toegangshek, zit een knik in de begrenzing. Het toeval is dat in het verlengde van het korte stuk in het rietland een wilgenstruik staat. Er is dus een denkbeeldige lijn getrokken tussen het hoekpunt en de wilgenstruik. De ligging van de graslandstroken is als volgt:

- Noord: de wilg vormt het noordoostelijke hoekpunt. Doordat de graslandstrook smal is heeft het vak een maat van 15 bij 35m in westelijke richting van de lijn.
- Midden: 30 m ten zuiden van de wilg ligt het noordoostelijke hoekpunt van de graslandstrook op het afgegraven gedeelte. Het vak ligt ook in westelijke richting van de denkbeeldige lijn, maat 25 bij 25 meter.
- Zuid: Op 25 m ten noorden van het hoekpunt ligt het zuidwestelijke hoekpunt van deze graslandstrook. Maat 25 bij 25 meter.

Het PQ ligt in de noordelijke strook op 4 meter ten zuiden van de wilg en heeft een maat van 4 bij 4 meter.

Figuur 1 ligging van de graslandstroken

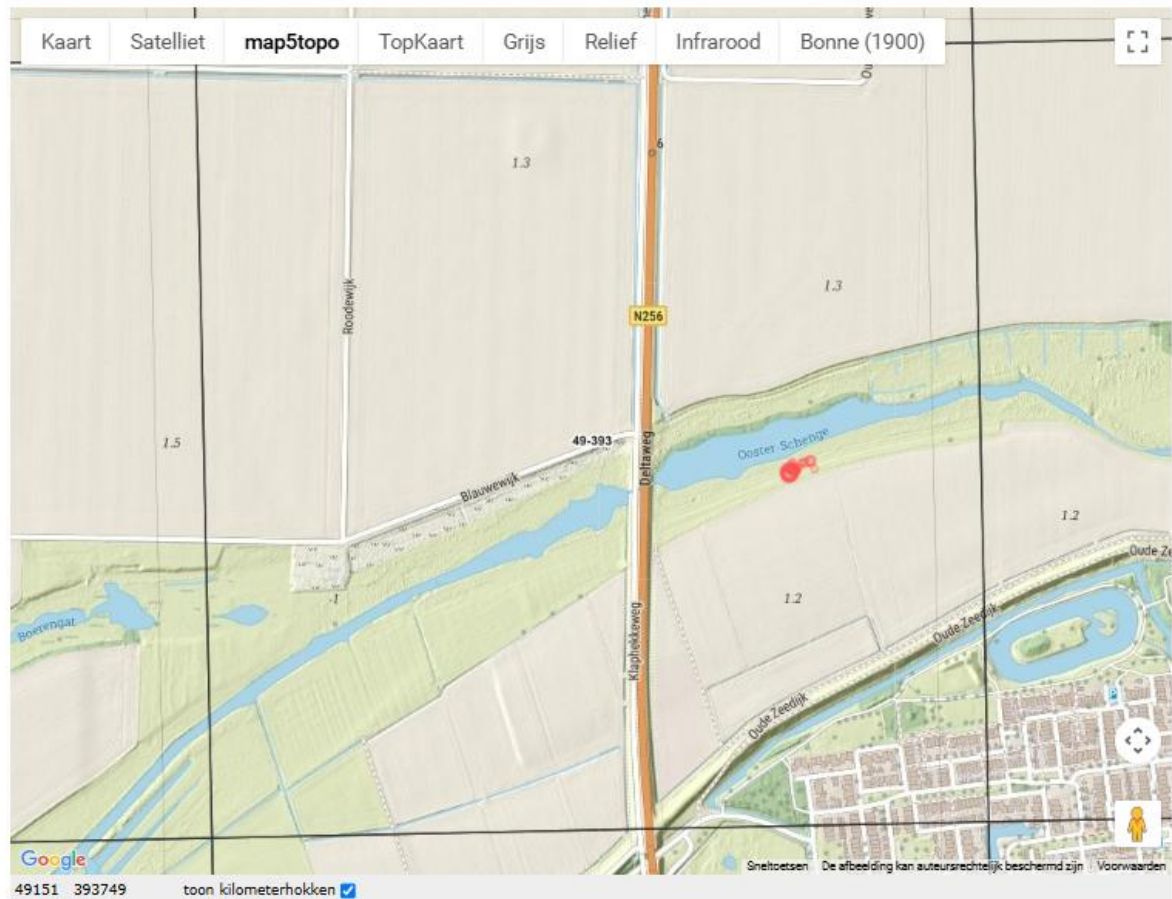
Graslandstrook noord: oud grasland

Resultaat

Er zijn 41 soorten waargenomen, waarvan 2 nieuw voor het hok.

Route en detailwaarnemingen

Op deze kaart zie je de detailwaarnemingen (< 100 meter nauwkeurigheid) uit jouw lijst. Beweeg over de stippen om soortnaam en aantal te zien.

Eerste vondsten in kilometerhokken

Kilometerhok	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
49-393	<i>Galium palustre</i> subsp. <i>palustre</i>	
49-393	<i>Myosotis laxa</i> subsp. <i>caespitosa</i>	Zompvergeet-mij-nietje
49-393	<i>Salix</i>	Wilg (G)

Figuur 2 Ligging van het plot (Verspreidingsatlas)

Typering

Het is een grasland/rietland, net ten zuiden van de kreek. Door het maaibeheer is het open van karakter en niet volledig dichtgegroeid met riet. De vegetatie is rijk aan kruiden met naast Riet als meest voorkomende soorten als Grote ratelaar, Smalle weegbree en Zeegroene rus. Daarnaast een groot aantal andere soorten.

Het riet staat verspreid in de vegetatie, daardoor is er voldoende ruimte voor andere soorten.

Figuur 3. Beeld van de vegetatie in de noordelijk graslandstrook

Graslandtype

De bedekking van de kruiden is veel groter dan 50%. Er is sprake van een fijn mozaïek van grassen en talrijke kruiden. Het betreft een 'bloemrijk (schaal)grasland type 4".

Er komen 7 grassen voor, met daarnaast 5 zeggen/russen. Grote ratelaar kom massaal voor. Dit wijst op het graslandtype 4.

wetnaam

Phragmites australis

Epilobium hirsutum

Salix

Angelica sylvestris

Galium palustre subsp. palustre

Eupatorium cannabinum

Pastinaca sativa subsp. sativa

Juncus gerardii

Heracleum sphondylium subsp. sphondylium

Jacobaea vulgaris subsp. vulgaris

Rhinanthus minor

Potentilla anserina

Myosotis laxa subsp. caespitosa

Jacobaea erucifolia

Carex flacca

Taraxacum officinale

Ranunculus acris

Eleocharis uniglumis

Pulicaria dysenterica

Dactylorhiza praetermissa

Dactylis glomerata subsp. glomerata

Carex otrubae

Arrhenatherum elatius

Trifolium pratense

Trifolium dubium

Equisetum arvense

Rumex crispus

Mentha aquatica

Cerastium fontanum subsp. vulgare

Poa pratensis subsp. pratensis

Festuca rubra

Agrostis stolonifera

Plantago lanceolata

Rhinanthus angustifolius

Ranunculus repens

Myosotis arvensis

Lathyrus pratensis

Anthoxanthum odoratum

Juncus inflexus

Rumex acetosa

Valeriana officinalis

nednaam

Riet

Harig wilgenroosje

Wilg (G)

Gewone engelwortel

Moeraswalstro

Koninginnekruid

Gewone pastinaak

Zilte rus

Gewone berenklaauw

Gewoon jakobskruid

Kleine ratelaar

Zilverschoon

Zompvergeet-mij-nietje

Viltig kruiskruid

Zeegroene zegge

Paardenbloem

Scherpe boterbloem

Slanke waterbies

Heelblaadjes

Rietorchis

Gewone kropaar

Valse voszegge

Glanshaver

Rode klaver

Kleine klaver

Heermoes

Kruhzuring

Watermunt

Gewone hoornbloem

Veldbeemdgras

Rood zwenkgras

Fioringras

Smalle weegbree

Grote ratelaar

Kruipende boterbloem

Akkervergeet-mij-nietje

Veldlathyrus

Gewoon reukgras

Zeegroene rus

Veldzuring

Echte valerian

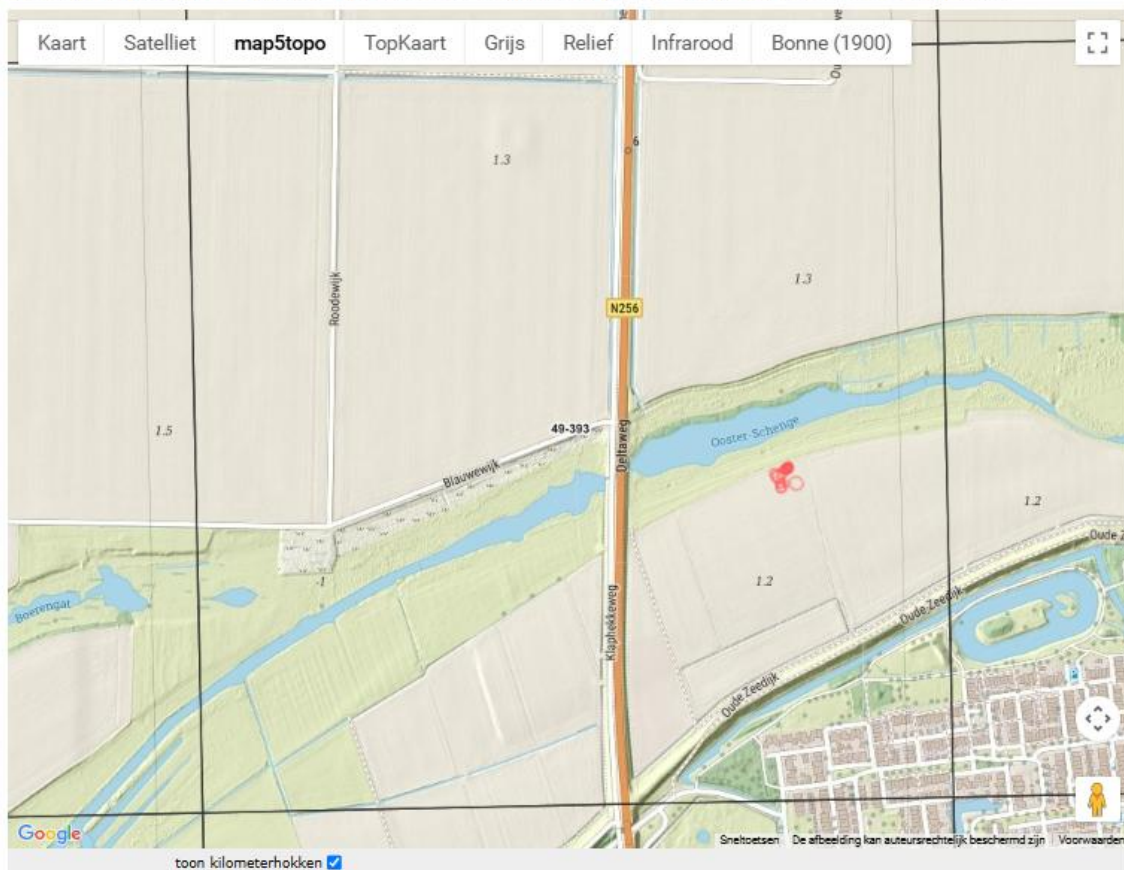
Graslandstrook midden: afgegraven gedeelte

Resultaat

In de plot van het afgegraven gedeelte zijn 20 soorten waargenomen, er zijn geen nieuwe soorten voor het hok

Route en detailwaarnemingen

Op deze kaart zie je de detailwaarnemingen (< 100 meter nauwkeurigheid) uit jouw lijst. Beweeg over de stippen om soortnaam en aantal te zien.

Eerste vondsten in kilometerhokken

Figuur 4. Ligging van het plot (verspreidingsatlas)

Typering

Het afgegraven gedeelte is duidelijk in pioniersfase. De bedekking is minder dan 5%. Het zijn pionier soorten of soorten van akkers.

Figuur 5. Beeld van het plot in het afgegraven gedeelte

wetnaam

Papaver rhoeas
Arrhenatherum elatius
Polygonum aviculare
Cirsium arvense
Capsella bursa-pastoris
Plantago lanceolata
Cerastium fontanum subsp. vulgare
Polygonum aviculare
Pseudognaphalium luteoalbum
Equisetum arvense
Sonchus asper
Epilobium tetragonum
Holcus lanatus
Veronica persica
Epilobium hirsutum
Galium aparine
Erigeron canadensis
Senecio vulgaris
Poa annua
Matricaria chamomilla
Jacobaea vulgaris subsp. vulgaris
Polygonum aviculare
Polygonum aviculare

nednaam

Grote klaproos
Glanshaver
Gewoon varkensgras
Akkerdistel
Herderstasje
Smalle weegbree
Gewone hoornbloem
Gewoon varkensgras
Bleekgele droogbloem
Heermoes
Gekroesde melkdistel
Kantige basterdwederik
Gestreepte witbol
Grote ereprijs
Harig wilgenroosje
Kleefkruid
Canadese fijnstraal
Klein kruiskruid
Straatgras
Echte kamille
Gewoon jakobskruid
Gewoon varkensgras
Gewoon varkensgras

Graslandtype

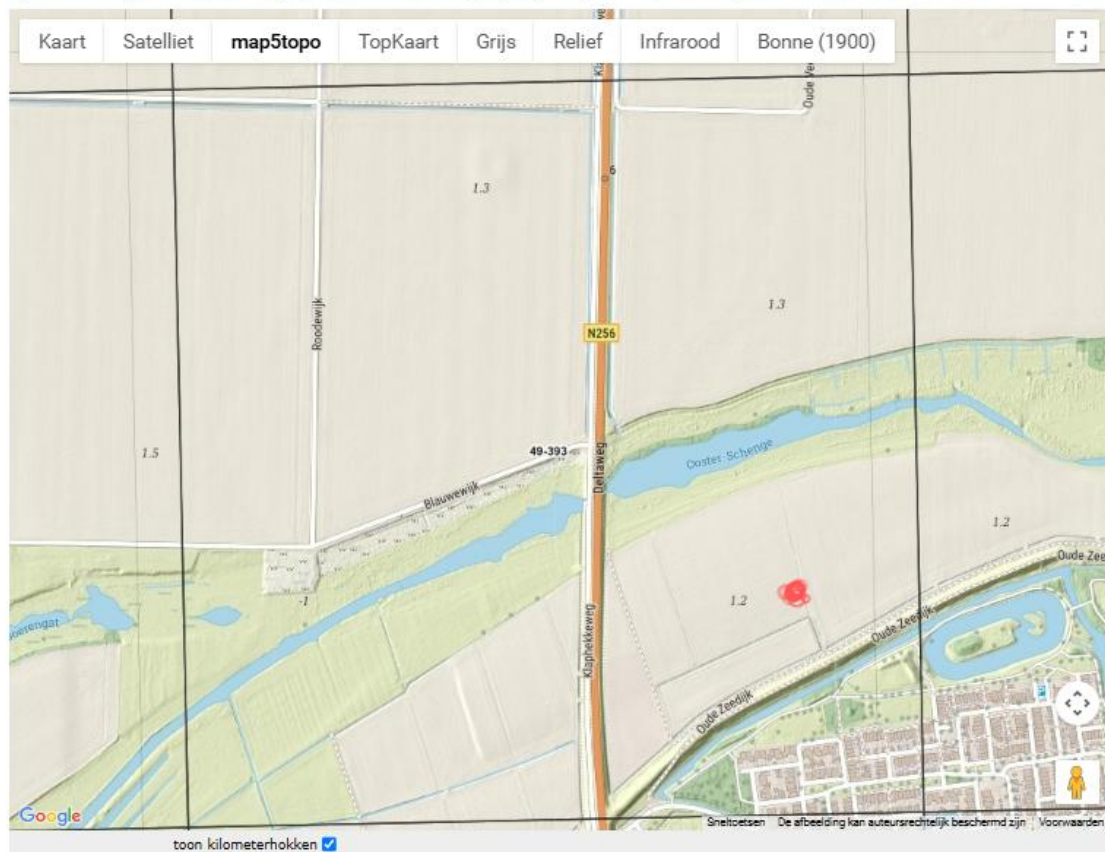
Er is geen sprake van grasland, dus een typering is niet aan de orde, al geven de kruiden een indicatie voor graslandtype 0.

Graslandstrook zuid: top van het veld

Dit plot is gelegen op 25 ten noorden van het hoekpunt. Met een maat van 25 x 25 in westelijke richting. Er zijn 29 soorten waargenomen en de bedekking van de vegetatie is globaal 50%. Dit wordt vooral veroorzaakt door het massaal aanwezige Straatgras. Overige soorten hebben een bedekking van minder dan 5%.

Route en detailwaarnemingen

Op deze kaart zie je de detailwaarnemingen (< 100 meter nauwkeurigheid) uit jouw lijst. Beweeg over de stippen om soortnaam en aantal te zien.

Eerste vondsten in kilometerhokken

Kilometerhok	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
49-393	Lagurus ovatus	Hazenstaart

Figuur 6. Ligging van het plot (Verspreidingsatlas)

Figuur 7. Beeld van het zuidelijke plot

wetnaam

Phragmites australis

Poa annua

Lepidium coronopus

Chenopodium album

Lagurus ovatus

Epilobium tetragonum

Juncus bufonius

Geranium dissectum

Poa annua

Cardamine hirsuta

Plantago lanceolata

Euphorbia helioscopia

Cirsium arvense

Lactuca serriola

Dactylis glomerata subsp. *glomerata*

Trifolium repens

Epilobium parviflorum

Senecio vulgaris

Cirsium vulgare

Taraxacum officinale

Helminthotheca echioides

Stachys palustris

Erigeron canadensis

Jacobaea vulgaris subsp. *vulgaris*

Veronica persica

Capsella bursa-pastoris

Polygonum aviculare

Sonchus asper

Papaver rhoeas

Matricaria chamomilla

Poa annua

nednaam

Riet

Straatgras

Grove varkenskers

Melganzenvoet

Hazenstaart

Kantige basterdwederik

Greppelrus

Slipbladige ooievaarsbek

Straatgras

Kleine veldkers

Smalle weegbree

Kroontjeskruid

Akkerdistel

Kompassla

Gewone kropaar

Witte klaver

Viltige basterdwederik

Klein kruiskruid

Speerdistel

Paardenbloem

Dubbelkelk

Moerasandoorn

Canadese fijnstraal

Gewoon jakobskruid

Grote ereprijs

Herderstasje

Gewoon varkensgras

Gekroesde melkdistel

Grote klaproos

Echte kamille

Straatgras

Grasland type

Er is geen sprake van grasland ook al is er veel Straatgras aanwezig. Een typering is niet aan de orde, al geven de kruiden een indicatie voor graslandtype 0 of 1.

PQ

Het vastleggen van de hoekpunten van de PQ met een maat van 4 x 4 in VERA blijkt niet zinvol te zijn, omdat de nauwkeurigheid van het punt meer dan 4 meter was.

Bezoekstatistieken

Bezoek

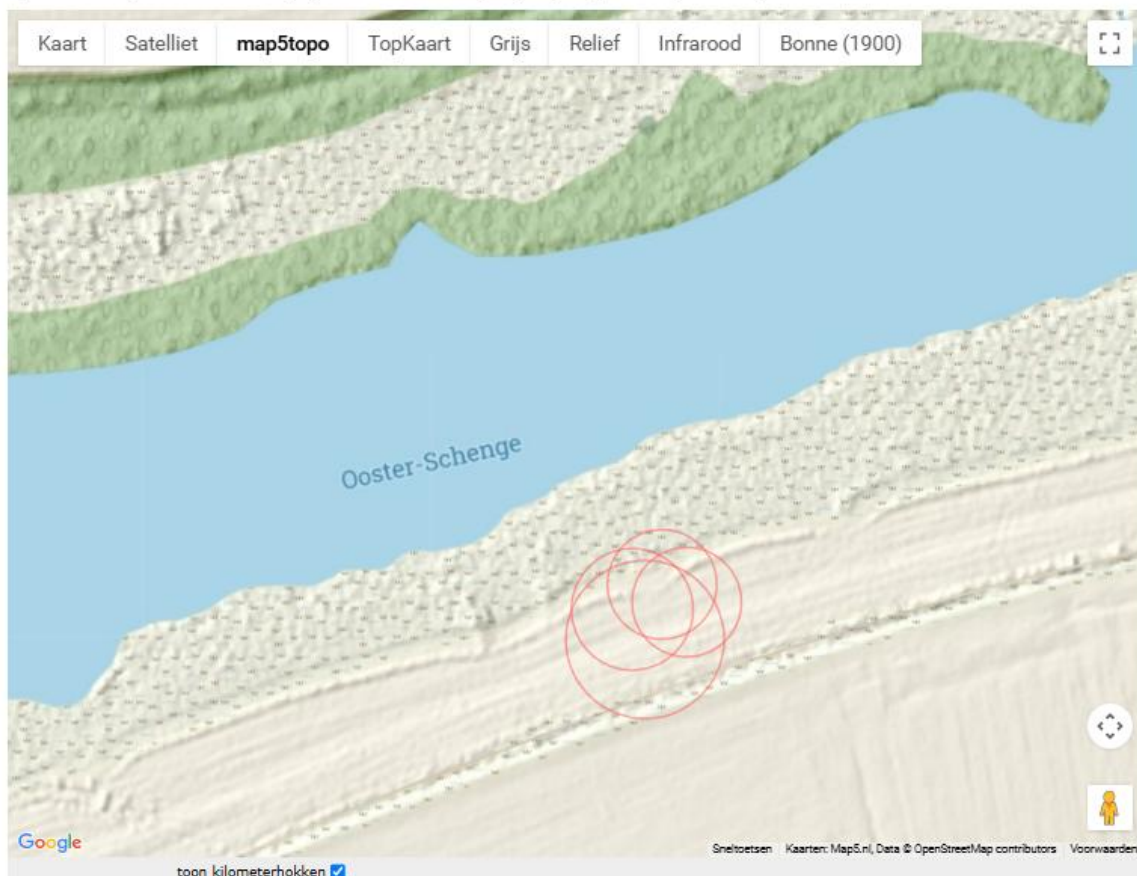
Type lijst	Losse waarnemingen (flora)
Gemaakt op	28-5-2025 door Justus van den Berg
Opmerking	pa oud grasland 4 bij 4
Aantal deelnemers	1
Id	http://verspreidingsatlas.nl/bezoek/698490
Bron id	VERA-1.7.6-b6e4d210-3ba4-11f0-97e2-bf60e098af10

Soorten en waarnemingen

Aantal soorten	1
Aantal waarnemingen	4

Route en detailwaarnemingen

Op deze kaart zie je de detailwaarnemingen (< 100 meter nauwkeurigheid) uit jouw lijst. Beweeg over de stippen om soortnaam en aantal te zien.

Figuur 8. Hoekpunten van het PQ (dus onbetrouwbaar!) (Verspreidingsatlas)

Nummer PQ	2025-1
Datum	28 mei 2025
Locatie n.a.v. terreinkenmerken	Noordoostelijke hoek 4 m ten zuiden van wilg Maat 4 x 4 m. Op de denkbeeldige lijn naar het hoekpunt van het hek.
Coördinaten	49.788-393.465 (nauwkeurigheid 9 m!)
Hoogte van verschillende vegetatielaten (kruidlaag, struiklaag, cm)	Riet: 75cm, nog groeiend Ratelaar/weegbree: 40 cm
Bedekkingsgraad vegetatie (%)	90%
Bedekkingsgraad mos (%) en dominante mossoort	50% Gewoon puntmos Gewoon klauwtjesmos Gerimpeld boogsterrenmos
Bijzonderheden (molshopen, mest etc.)	
Soorten	Bedekking
Smalle weegbree	2b
Grote ratelaar	2b
Riet	2a
Zeegroene rus	2a
Kleine ratelaar	+
Rood zwenkgras	1
Zilver schoon	2b
Gewoon Jacobskruiskruid	r
Heermoes	2m
Gewoon hoornbloem	1
Veldzuring	2m
Reikgras	1
Scherpe boterbloem	2m
Echte valeriaan	1
Veldlathyrus	+
Heelblaadjes	+
Rietorchis	1
Veldbeemdgras	r
Viltige bastaard wederik	r
Rode klaver	+
Fioringras	1
Kruipende boterbloem	1